

Підсумки роботи виробників органічної продукції Чернігівської області за 2020 рік

В країнах ЄС та у світі в цілому стрімко поширюється органічне виробництво – це цілісна система господарювання та виробництва харчових та інших продуктів, яка поєднує в собі найкращі практики, що враховують збереження довкілля, рівень біологічного розмаїття, збереження природних ресурсів, застосування високих стандартів належного утримання тварин і методів виробництва, які відповідають певним вимогам до продуктів, виготовлених з використанням речовин та процесів природного походження. Органічне виробництво спрямоване на покращення здоров'я, фермерів, населення в цілому шляхом виробництва високоякісного продовольства, сировини та інших продуктів, збереження родючості ґрунтів та навколишнього середовища, розвиток сільської місцевості та стимулювання місцевого й регіонального виробництва.

Не стоїть осторонь впровадження органічного виробництва і наша Чернігівська область. У 2020 році по кількості операторів органічного виробництва, зазначених на сайті «Органік Стандарт», наша область посіла 13 сходинку в Україні із кількістю 12 суб'єктів. Щорічно ця цифра змінюється, але досягненням є те, що з 2015 року кількість органіків в області збільшилась удвічі.

Хочу відмітити те, що в нас є «старожили», які не змінюють своїм уподобанням в аграрному бізнесі, є вірними органічному виробництву: Це ФСТ «Золотий Пармен», очолюване Миколою Мисником, ПРАТ «Етнопродукт» (Олег Жуковський), ФГ «Макишинський сад» (Сергій Довгань), ФГ «Агро Люкс» (Тарасівка) – родина Василя та Світлани Карацюби . Протягом багатьох років вони займаються виробництвом органічної продукції: це зернові, соки овоче-фруктові, молочна продукція, м'ясо.

У 2020 році ними вирощено органічної пшениці 2058 т, жита – 500 т. люпину – 803 т , проса – 360т. , ячменю – 57т, гречки – 21т., овочів – 32т. вироблено органічного молока – 533,3 т, м'яса – 11,48 т. Ними утримується близько 600 голів ВРХ. Зернові майже всі експортуються. Інша продукція реалізується на внутрішньому ринку.

На жаль, минулого року через неврожай фруктів, другий рік поспіль ФСТ «Золотий Пармен» не заготовлено органічні соки. Є надія на врожаї цього року, і в споживачів є надія смакувати органічні соки.

Коло суб'єктів органічного аграрного бізнесу щорічно змінюється. Хтось спробував цього «нелегкого хліба» та відмовився від органіки, не знайшовши для себе нішу. Так, два роки тому оператори з Бахмацького району сертифікували

вирощування органічних гарбузів, але не затримались у цьому напрямку і відмовились. Спробували деякі фермери вирощувати органічну ягоду, виробляти органічну курятину та яйця, це те ж їм стало не під силу.

Однак, натомість з'явилися нові суб'єкти: ТОВ «Сади Межиріччя», якими у 2020 році вирощено 270 т овочів – зелені і капусти; ТОВ аф «Ченська ягода» розпочали вирощування зернових та планує висадити ягоди, інститут мікробіології та ТОВ «Біо Терра Технолоджі» займаються виробництвом мікробіологічних органічних препаратів для сільськогосподарського сектору.

У 2019 році ТОВ «Агро Еко Фрукт» попрацювали у збиранні дикорослих культур - ягід, грибів та зібрали 100т такої продукції на експорт. У минулому році через карантинні обмеження діяльність товариства була призупинена.

Важливе значення для виробників органічної продукції мала **«Програма фінансової підтримки органічного виробництва в Чернігівській області на 2016 - 2021 роки»**, затверджена рішенням Чернігівської обласної ради від 29.04.2015 року та внесені зміни рішенням Чернігівської обласної ради від 27.01.2016 року та від 17.05.2017 року.

Програмою було передбачено надання компенсації витрат сільгосптоваровиробникам, понесених у зв'язку із проведенням

та підтвердженням відповідності виробництва органічної продукції (сировини) та видачею сертифіката відповідності у рослинництві, тваринництві та переробці сільськогосподарської продукції, в тому числі у перехідний період.

Планові обсяги фінансування Програми у 2016-2021 роках – 2,73 млн грн, у 2016 році виділено 230 тис грн., 2017-2019 роках - по 250 тис. грн;

По роках, компенсацію вартості сертифікації отримали суб'єкти господарювання:

рік	Кошти згідно програми, тис. грн	Фактичні витрати виробників, які подали заяви тис. грн. *	Виділено коштів з обласного бюджету, тис грн	Кількість отримувачів
2016	230	280,6	230	9
2017	400	823,6	250	11
2018	450	562,4	250	10
2019	500	281,8	250	9
2020	550	470,0	0	0

** інші оператори органічного виробництва документи на компенсацію не подавали з різних причин;*

За час дії Програми збільшилась кількість виробників з 6 до 12 – ти суб'єктів. Станом на 01.01.2020 кількість виробників органічної продукції становить 12 суб'єктів, що у 2 рази більше за 2015 рік, але на 20% менше, ніж у 2019 році.

2020 рік був важким як для України в цілому так і для області. Кошти згідно Програми на компенсацію витрат по сертифікації не виділялись.

Цього року згідно нової Комплексної програми підтримки розвитку агропромислового комплексу Чернігівської області на 2021-2027 роки», на підтримку органічного виробництва виділено 300 тисяч гривень. В чому відмінність нової та старої програми? Максимальна сума компенсації вартості сертифікації підвищиться з 50 до 70 тис грн.